

Varför jag gillar skator och damer med gatubrunn

Slät och grann som en inlinesbanvall till Deje hänger den över taken, två gator bort. Men traktens folkvalda köper inga randiga lila, blå, gröna, gula och rosa rullskridskobanor åt oss. Inte ens i valtider. Den lutar för mycket uppför också och sedan nerför igen. Ett halvt varv färg över nejden.

Jag talar om den vackra regnbåge som väderlek och vind just har monterat upp framför mina ögon. Jämn, pryddlig och flera meter bred. Snälla nån, nu syns det till och med vems tomt den börjar på. De heter Nilsson. Tät och slät så att kvarterets nya skatunge skulle kunna landa på bågen om han vågade.

Han är en aning feg, men av stolta föräldrar. Det brukar bli stort skådespel på vår gräsmatta, varje försommar när skatorna visar upp sin unge. I år infaller pjäsen på en onsdag.

Plötsligt hör vi ett väldigt oväsen. Skator vet vi hur de låter, men de här är särskilt ilska på någonting. En katt. En av gatans argare exemplar, den där lilla ettriga som inte väjer om man möter henne på en stig.

Dramat har fyra roller. En styck burrig, knappt flygfärdig skatunge, precis utflugnen ur boet och landad på vår tomt. Två styck kloka skatföräldrar. Samt nämnda katt, argt lagd, dåligt väjbar.

Skatungen sitter väster om min blå tänkarbänk och plirar med ögonen. Självt står jag i sovrumsfönstret och vet hur det kommer att gå. Två stolta föräldrar kommer att reta gallfeber på katten för att lura bort honom från deras barn.

Så blir det också. I över en timme pågår denna hjärnornas kamp som skatorna alltid vinner.

Han kan inte flyga så bra än, sin första dag i gräset. Med stor möda flaxar han upp på kanten till vårt altanplank. Sitter där och vinglar med stjärtfjädrarna medan jag rusar nerför trappan för att försöka säkra området från katter.

Det behövs inte. Den saken ordnar två flygkunniga och mycket bildbara skatföräldrar. Någon gång under evolutionen eller sina egna korta liv har de lärt sig strategi och taktik.

Lura bort en arg katt som skulle kunna ta deras unge på 30 sekunder om han bara visste? Lätt som en plätt. Allt du behöver göra är att ställa dig i gräset 87 centimeter från katten, stå där som en större onsdagsstek än ungen och sedan nonchalant gå ännu närmare. Sakta sakta, till synes omedveten.

Ingen katt kan stå emot den frestelsen. Jag ser föreställningen för tredje året i rad, men det är lika fascinerande varje gång. Kattens lek med råttan, fast här är det kattstackarn som är råttan.

Nonchalant vänder skatan bort blicken och låtsas ta en mask eller något annat viktigt. Studerar masken intresserat. Snabbt utfall från katten, ännu snabbare undanglidning från skatan. Tio sekunders hänskratt, det låter så, sedan ny tyst manöver nära katten. Ibland byter de båda skatorna av varandra. Ibland stört dyker de, när katten börjar verka trög och behöver retas upp igen. Kastar sig blixtnabbt åt sidan i sista stund, gång på gång. Skicklig precision, mjukt musikaliska kroppsfiner och överstegsfiner som vore min gräsmatta en lång härlig sandstrand i Rio de Janeiro.

Sakta sakta lurar de arga katten söderut, bort från planket med ungen deras. Efter en timme är katten fullkomligt slut i både muskler och humör. Tillintetgjord slinker han iväg uppåt grannkvarteret till. Än en gång har dessa granna, kloka fåglar berättat för jägaren med klorna vem som bestämmer. I fortsättningen kommer han inte att låtsas om dem, ens när de kliver med retsamma steg på kattsprängs avstånd. Självt har jag fått ett nytt avsnitt i trädgårdens dokusåpa.

Ett annat kapitel i den underhållningen kallas hagel och drivis. Ty visst älskar jag de där skatornas klokskap och lekfullhet, så kattvän jag är. Men häromdagen haglade det och då insåg jag vad riktig kärlek kan vara. Riktig kärlek kan vara att än en gång få stå i sitt ägandes köksfönster och titta på en dam i sina bästa år som bara måste ut i värsta hagelskuren, när gatan proppar igen av skyfallet.

Vi har en gatubrunn alldeles vid vår brevlåda, nämligen. Den gör henne lycklig. Skyfallet dånar, haglen färgar gräsmattan vit, gatan lutar, allt vatten och alla dessa kilon med hagel bara trycker på. Traktens stuprör dånar, regionens hängrännor sviktar. Decimeter efter decimeter stiger vatten och is över gatans asfalt. Nu är brunnen tät. Först var det en jättevirvel som sög ner allt vattnet men nu har isen korkat igen. Söndagen den 23 juni 2002.

Då bara måste hon ut. Sprallig som ett dagisbarn står hon där i hållande regn och smattrande hagel och krattar med bästa lövkrattan i issörjan ovanpå brunnsgallret. Det tar en lång stund innan virveln är igång igen och när hon kommer in är hon blöt som en inlagd sill. Hur gammal damen är säger jag inte, men det är inte hennes dotter jag talar om.

Vi far till Ransäter med, där har vi varit många gånger denna månad. I mitten av juni är det premiär för folkklustspelet Värmlänningarna. Himlen slår upp portarna och snart sitter vi tillsammans och fnittrar igen. Rejält blöta. Synd om skådespelarna förstås, viskar vi pliktskyldigt till varandra. Visst. Men nog är det en alldeles särskild kulturell upplevelse för tre optimister, att fortsätta låta bli att ta med regnkläder till den älskade gropan. Efter tre timmars föreställning sitter vi i varsin två centimeter djup vattenpöl med våra teaterintresserade ändor. Ljusa bomullsbyxor, regn, skönsång, blöta bakar, regn, regn, ännu mera regn och ännu blötare bakar. Allt varvat med skön sång och roliga roller.

För övrigt börjar valrörelsen snart. Inte till veckan men snart. Just nu lurpassar de på varandra, partierna. Väljarna får inte bli för trötta på politik innan valdagen.

Inte för entusiastiska för tidigt heller. Det är ungefär som att locka bort en ettrig katt från farligt område. Eller som att kratta undan bara lagom med issörja, så att virveln räcker längre.

Vad jag menar med den tänkvärda politiska liknelsen vet jag inte riktigt. Finns det någon riktig skata man kan rösta på? En klok en som inte fintar vänster och går höger?
- Andra hållet, skatjäkel, andra hållet.

Sven-Ove Svensson

(Krönika i Värmlands Folkblad, sommaren 2002).